

4 เสือแห่งเอเชีย...ปัจจัยรุมเร้าที่ควรจับตาและภัยต่อเศรษฐกิจไทย

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

ย้อนกลับไปราว 40 ปีก่อน ซึ่งเป็นช่วงเวลาทั่วโลกต่างจับตามองประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็วซึ่งประกอบด้วย ฮองกง สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และไต้หวัน จนประเทศเหล่านี้ได้รับการขนานนามว่า “4 เสือเศรษฐกิจแห่งเอเชีย (Four Asian Tigers : FATs)” ปัจจุบันกลุ่ม FATs ได้ก้าวข้ามสู่เศรษฐกิจรายได้สูง (High-income Economies) และกลายเป็นเครื่องยนต์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการค้าที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย ดังเห็นได้จากขนาดเศรษฐกิจของกลุ่ม FATs คิดเป็นสัดส่วน 21% ของเศรษฐกิจทั้งภูมิภาค ขณะที่สัดส่วนการส่งออกคิดเป็น 53% ของมูลค่าส่งออกทั้งภูมิภาค (ไม่รวมจีน)

ประเทศ	อัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจ (% QoQ)		สัดส่วนการส่งออกไปตลาดจีน (%)
	Q1/2562	Q2/2562	
ฮองกง	1.3	-0.4	58.5
สิงคโปร์	3.8	-3.3	15.3
เกาหลีใต้	-0.4	1.1	39.5
ไต้หวัน	0.8	0.7	47.0

อย่างไรก็ตาม จากภาวะเศรษฐกิจและการค้าโลกที่ซบเซา รวมถึงสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนที่รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจกลุ่ม FATs อย่างรุนแรง จากการที่กลุ่ม FATs พึ่งพาการส่งออกในระดับสูง โดยเฉพาะการส่งออกไปจีน ซึ่งมูลค่าส่งออกของ FATs ไปจีนคิดเป็นสัดส่วนกว่า 40% ของมูลค่าส่งออกรวม ทำให้หลายฝ่ายเริ่มกังวลว่าเศรษฐกิจ FATs กำลังจะเข้าสู่ภาวะถดถอยในเวลาอันใกล้ สังเกตได้จากอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาส 2 ปี 2562 (เทียบกับไตรมาสก่อนหน้า) ของฮองกง และสิงคโปร์ หดตัวแล้ว (หากเศรษฐกิจหดตัว 2 ไตรมาสติดต่อกันจะถือว่าเข้าสู่ภาวะถดถอย) ทั้งนี้ เศรษฐกิจของกลุ่ม FATs ที่เสื่อมเสียจะเข้าสู่ภาวะถดถอยอาจกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากไทยมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับกลุ่ม FATs อย่างใกล้ชิดในหลายมิติ ดังนี้

มิติด้านการส่งออก ในปี 2561 ไทยส่งออกไปกลุ่ม FATs คิดเป็นสัดส่วน 12% ของมูลค่าส่งออกรวม สูงสุดเป็นอันดับ 1 ของไทย มากกว่าตลาดหลักทั้งสหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น รวมทั้งจีน อย่างไรก็ตาม การส่งออกของไทยไปกลุ่ม FATs เริ่มได้รับผลกระทบทางลบชัดเจนมากขึ้น โดยในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2562 หดตัวกว่า 9% (ไม่รวมอัญมณีและเครื่องประดับ) จากการส่งออกสินค้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางที่หดตัวมาก อาทิ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เนื่องจากการผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศเหล่านี้ชะลอลง สะท้อนได้จากดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ (Purchasing Manager Index : PMI) ของกลุ่ม FATs ที่ต่างลดระดับลงมาต่ำกว่า 50 ทั้งนี้ หากเศรษฐกิจกลุ่ม FATs เข้าสู่ภาวะถดถอยอาจเป็นปัจจัยจุดรั้งการส่งออกของไทยในระยะถัดไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

มิติด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจากกลุ่ม FATs ถือเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติสำคัญอันดับ 3 ของไทย คิดเป็นสัดส่วน 12% ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด รองจากนักท่องเที่ยวชาวจีน (29%) และยุโรป (17%) อย่างไรก็ตาม จากภาวะเศรษฐกิจกลุ่ม FATs ที่ซบเซาในปัจจุบัน ทำให้นักท่องเที่ยวเริ่มชะลอการเดินทางและรัดเข็มขัดในการใช้จ่าย สะท้อนจากในช่วง 7 เดือนแรกปี 2562 จำนวนนักท่องเที่ยวจากกลุ่ม FATs ขยายตัวเพียง 4% ชะลอลงจากที่ขยายตัว 11% ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งหากเศรษฐกิจกลุ่ม FATs ยังไม่มีที่ท่าจะฟื้นตัวอาจกระทบรายได้ภาคการท่องเที่ยวที่เป็นแรงหนุนสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยมาโดยตลอด

มิติด้านการลงทุน ไทยพึ่งพาเม็ดเงินลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) จากกลุ่ม FATs มากเป็นอันดับ 2 รองจากญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจกลุ่ม FATs ที่ชะลอส่งผลกระทบต่อ FDI ของไทยจากกลุ่มดังกล่าวชะลอตามไปด้วย ทั้งนี้ มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากกลุ่ม FATs ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเหลือ 11% ในช่วงครึ่งแรกของปี 2562 เทียบกับที่ขยายตัวสูงถึง 30% ในช่วงเดียวกันของปีก่อน

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญปัจจัยบั่นทอนจากภายนอกประเทศ จากการที่เศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคต่างประเทศในระดับสูง ดังนั้น ในช่วงที่เศรษฐกิจ FATs อยู่ในช่วงชะลอตัว ผู้ประกอบการควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและเตรียมเกราะป้องกันเพื่อบรรเทาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา